

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

02 02 20 14 р.

м. Київ

№ 163

Про завершення
І (підготовчого) етапу
дослідно-експериментальної роботи
на базі загальноосвітніх навчальних
закладів України

Відповідно до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.11.2000 № 522, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.12.2000 за № 946/5167 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 30.11.2012 р. № 1352, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2012 р. за № 2111/22423), Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 114, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 травня 2002 року за № 428/6716 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 23 листопада 2009 року № 1054, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 грудня 2009 року за № 1217/17233), наказу Міністерства освіти і науки України від 15.07.2015 № 764 на базі загальноосвітніх навчальних закладів України проводиться дослідно-експериментальна робота за темою «Тьюторська технологія як засіб реалізації принципу індивідуалізації в освіті».

На підставі висновків комісії з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи з проблем виховання, розвитку дітей та учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України від 05.12.2016 (протокол № 33) та з метою продовження дослідно-експериментальної роботи

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити як такі, що додаються:

1) звіт про завершення І (підготовчого) етапу дослідно-експериментальної роботи за темою «Тьюторська технологія як засіб реалізації принципу індивідуалізації в освіті» на базі загальноосвітніх навчальних закладів України за вересень 2015 р. - серпень 2016 р.;

2) програму II (концептуально-діагностичного) етапу дослідно-експериментальної роботи за темою «Тьюторська технологія як засіб реалізації принципу індивідуалізації в освіті» на базі загальноосвітніх навчальних закладів України на вересень 2016 р. – серпень 2017 р.

2. Комісії з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи з проблем виховання, розвитку дітей та учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України заслухати звіт наукових керівників дослідно-експериментальної роботи про завершення II (концептуально-діагностичного) етапу дослідно-експериментальної роботи за темою «Тьюторська технологія як засіб реалізації принципу індивідуалізації в освіті» у серпні 2017 року.

3. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» надавати організаційну та науково-методичну допомогу педагогічним колективам загальноосвітніх навчальних закладів у проведенні дослідно-експериментальної роботи.

4. Департаментам освіти і науки Дніпропетровської, Київської, Тернопільської та Харківської обласних державних адміністрацій сприяти загальноосвітнім навчальним закладам у забезпеченні необхідних умов для проведення дослідно-експериментальної роботи.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Хобзея П. К.

Міністр

Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
від 02.02.16 № 163

ЗВІТ
про завершення I (підготовчого) етапу
дослідно-експериментальної роботи за темою
«Тьюторська технологія як засіб реалізації
принципу індивідуалізації в освіті»
на базі загальноосвітніх навчальних закладів України
за вересень 2015 р. – серпень 2016 р.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 15.07.2015 р. № 764 «Про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі загальноосвітніх навчальних закладів України», а саме у Дніпропетровській, Харківській, Київській областях та місті Києві (12 навчальних закладів) проводилася дослідно-експериментальна робота за темою «Тьюторська технологія як засіб реалізації принципу індивідуалізації в освіті».

Відповідно до плану роботи та програми проведення I (підготовчого) етапу було реалізовано наступні завдання:

- визначено та структуровано нормативно-правове забезпечення;
- опрацьовано та систематизовано наукові дослідження з проблеми;
- вивчено практичний досвід тьюторського супроводу в загальноосвітніх навчальних закладах;
- створено творчі лабораторії вчителів для проведення експерименту;
- налагоджена спільна діяльність з установами, які здійснюють наукове керівництво, батьками, соціальними службами, засобами масової інформації;
- визначено функціональні обов'язки учасників експерименту;
- визначені експериментальна та контрольна групи, які беруть участь в експерименті;

розроблено обґрунтований річний план роботи шкіл на 2015–2016 навчальний рік з урахуванням завдань I (підготовчого) етапу дослідно-експериментальної роботи;

здійснено поточне анкетування вчителів, учнів, батьків щодо готовності у здійсненні дослідно-експериментальної роботи;

організовано та проведено курси підготовки тьюторів.

Згідно з програмою I (підготовчого) етапу проаналізована нормативно-правова база з питань функціонування та розвитку тьюторських технологій в Україні, обговорено її на засіданнях методичної ради, предметних кафедр експериментальних навчальних закладів. На засіданні педагогічних рад учасників експерименту «Основні завдання діяльності на I (підготовчому) етапі дослідно-експериментальної роботи» були затверджені заходи щодо реалізації завдань I етапу за планами роботи навчальних закладів (31 серпня – 6 вересня 2015 р.).

Важливим джерелом дослідно-експериментальної роботи є вивчення та аналіз наукових підходів, педагогічного досвіду з проблеми дослідно-експериментальної роботи. З метою реалізації даного завдання протягом I (підготовчого) етапу здійснювалося визначення термінології, обґрунтування та популяризація проблеми, над якою працює кожний педагогічний колектив – учасник експерименту.

На I (підготовчому) етапі було проаналізовано науково-методичну літературу з проблеми дослідження вітчизняних науковців: Беха І. А., Ковальнової Т. М., Нікітіна В. А., Зиборевої Н. М., Карпенкової І. В., Казакової О. І., Пікіної Л. І., Гончарової О. В., Тедеско А. та інших.

Для більш детального ознайомлення з тьюторською практикою та створення бази даних тьюторського досвіду в сучасних навчальних закладах вивчався досвід діяльності тьюторів зарубіжних країн: Великобританії, Німеччини, Росії. Встановлено контакти з автором методології та тренером з вертикального тьюторства Пітера Бернарда (Велика Британія).

У процесі дослідно-експериментальної роботи розширилися функціональні обов'язки членів адміністрації та педагогічних працівників, які передбачають участь педагогів у науково-методичній роботі, пов'язаній з експериментальною діяльністю, прояв ініціативи щодо організації та проведення методичних заходів або участі в них, узагальнення напрацьованих матеріалів з проблеми дослідження, сприяння саморозвитку і самореалізації учасників навчально-виховного процесу.

У загальноосвітніх навчальних закладах на засіданнях методичних, науково-методичних рад здійснено розподіл функціональних обов'язків між членами адміністрації та членами педагогічного колективу відповідно до завдань експериментальної роботи, затверджені методичні заходи з підготовки педагогів до реалізації завдань дослідно-експериментальної роботи.

На виконання поставлених завдань дослідно-експериментальної роботи у Криворізькому гуманітарно-технічному ліцеї № 129 було видано наказ від 16 травня 2015 року № 47/1 «Про організацію дослідно-експериментальної роботи на базі закладу», який передбачає розподіл функціональних обов'язків серед членів науково-методичної ради ліцею з урахуванням вищезгаданих завдань. У процесі дослідно-експериментальної роботи розширилися функціональні обов'язки членів педагогічного колективу, які передбачають участь педагогів у науково-методичній роботі, пов'язаній з експериментальною діяльністю, прояв ініціативи щодо організації та проведення методичних заходів або участі в них, узагальнення напрацьованих матеріалів з проблеми дослідження, сприяння саморозвитку і самореалізації учасників навчально-виховного процесу.

Відповідно до плану дослідно-експериментальної роботи, для якісної організації здійснення експериментальної діяльності, визначення експериментальної та контрольної груп учасників експерименту була проведена діагностика готовності педагогічного колективу, батьків та ліцеїстів до реалізації дослідно-експериментальної роботи (Криворізький гуманітарно-

технічний ліцей № 129, загальноосвітній навчальний заклад № 3 м. Боярка Київської області, ліцей № 29 м. Харків) .

Згідно з планом роботи науково-методичною радою Криворізького гуманітарно-технічного ліцею № 129 затверджено методичні заходи з підготовки педагогів до реалізації завдань дослідно-експериментальної роботи. Було проведено діагностику готовності педагогічного колективу до дослідно-експериментальної роботи, рівня готовності педагогічних кадрів до інноваційної діяльності.

Для визначення готовності до інноваційної діяльності членів педагогічного колективу використовуються діагностичні картки «Карта діагностики рівня готовності вчителя до інновації», «Карта вивчення та оцінки рівня інноваційної культури педагогічного працівника (за Макагон Є. В.), «Карта експертизи та оцінки вмінь творчої та дослідно-пошукової діяльності (за Макагон Є. В.)».

У результаті аналізу готовності колективу до дослідно-експериментальної роботи встановлено, що педагогічний колектив нараховує 55 педагогічних працівників, з яких 25% мають стаж менше 10 років та 55% мають стаж більше 20 років. Усі педагогічні працівники мають вищу педагогічну освіту, 100% вчителів працюють за фахом.

Аналіз картки діагностики рівня готовності педагога до інновації показав, що вибірковий середній показник педагогічного колективу становить 54%, що відповідає середньому рівню готовності до інновації. Тобто має місце орієнтація на оволодіння новими педагогічними технологіями, установка на творчу взаємодію з колегами, прагнення виділяти цілі і задачі власної пошукової інноваційної роботи з використанням досягнень у педагогічній інноваційній діяльності.

Результати діагностування показали, що педагогічний колектив ліцею характеризується достатнім (63,3%) рівнем готовності до інновацій, достатнім загальним рівнем (середнє – $M = 4,6$) професійної готовності до експериментальної діяльності, високим рівнем (62,1%) мотиваційного

компонента щодо інновацій та нововведень, достатнім рівнем володіння дослідницькими вміннями (середнє – М – складає 1,96 за 3-х бальною шкалою) і високим рівнем позитивного ставлення до теми дослідження (59,9%).

За підсумками діагностування була проведена низка заходів з різними категоріями опитаних: співбесіди, тренінги, семінари тощо. В експериментальних навчальних закладах створені творчі лабораторії, до складу яких увійшли класні керівники, учні, батьки та вчителі, які виявили готовність до участі у здійсненні дослідно-експериментальної роботи. Серед членів лабораторії розподілена робота відповідно до функціональних обов'язків тьюторів та менторів. Тому були розроблені компетентності, якими мають володіти вчителі-предметники, класні керівники та члени адміністрації для здійснення тьюторського супроводу учня. Також у межах здійснення експериментально-дослідної роботи було розроблено функції ментора – учня, який під керівництвом тьютора здійснює індивідуальну освітню підтримку молодшого за віком ліцеїста. Затверджені тьюторські компетенції, які мають відтворитися в роботі вчителів-предметників, класних керівників, батьків, що здійснюють тьюторську підтримку.

Для реалізації концептуальних та стратегічних положень експериментальної роботи створені Робочі групи вчителів за напрямками: використання тьюторських технологій на уроках; використання тьюторських технологій у додатковій освіті; використання тьюторських технологій у виховному процесі (загальноосвітній навчальний заклад № 1 м. Боярка Київської області, Переяслав-Хмельницька школа-інтернат Київської області, Криворізький гуманітарно-технічний ліцей № 129).

У школах систематично проводилася науково-методична робота з підготовки педагогів до реалізації завдань дослідно-експериментальної діяльності, самоосвітня діяльність учасників експерименту.

З метою підготовки учасників проекту до експериментальної діяльності та освоєння тьюторської технології були організовані наступні заходи:

проведено установчі зустрічі директорів шкіл з керівниками експерименту у містах Києві та Харкові (травень, 2016 р.);

проведено майстер-клас «Вступ до тьюторства» в усіх 12 школах – учасниках дослідження; під час зустрічей були обговорені індивідуальні плани шкіл щодо підготовки до експерименту (вересень – грудень 2015 року);

розроблена програма очно-заочних курсів для базової підготовки тьюторів;

проведено дві навчальні сесії, в яких взяли участь 30 педагогів із шкіл – учасників експерименту (4–9 квітня 2016 року на базі Переяслав-Хмельницького інтернату, 14–18 червня 2016 року на базі Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді МОН України в Києві);

підготовлено до друку рукопис «Тьюторство: сутність та дидактичні матеріали» (автор С. Ветров).

Учасниками експерименту протягом першого етапу дослідження проводилась низка заходів. А саме:

на виконання поставлених завдань дослідно-експериментальної роботи членами педагогічного колективу **Боярської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 1** була підготовлена і проведена: нарада при директорів (07.10.2015 р.), на якій розглядалося питання про використання елементів тьюторських технологій у навчально-виховному процесі, пошук нових форм, методів освітньої діяльності учасниками експерименту; творчою групою вчителів (01.11.2015 р.) була здійснена поїздка до Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського з метою підбору матеріалів для методичного забезпечення тьюторської діяльності педагогічного колективу; засідання творчої групи (17.03.2016 р.).

Експериментальна група навчально-виховного комплексу: **«Боярський колегіум - ЗОШ І-ІІІ ст. № 3»** розробила програми виховної роботи з класними колективами на засадах тьюторських технологій: «Від спалаху мрій до феєрверку звершень», «Розкриття внутрішнього Всесвіту дитини – шлях до тріумфу особистості», «Паростки здоров'я та краси».

Впроваджено тьюторський проект з екологічного виховання: «Проблеми ґрунтів Київської області» спільно з Боярським коледжем екології та природних ресурсів. Проведена педагогічна рада «Впровадження технологій тьюторства в систему виховної роботи НВК» (30.04.2016). Розроблено науково-практичну модель виховної системи, програми виховної роботи з даної тематики. (Автор Савотікова Л.В.), матеріали досвіду отримали II місце на Всеукраїнському конкурсі «Класний керівник – 2015». Матеріали були представлені на міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2016».

Учасники експерименту **Харківської гімназії № 12** опрацювали досвід Лецких Л.А., вчителя початкових класів ЗОШ № 21 м. Кунгур (Росія).

У рамках експерименту вчителі навчально-виховного комплексу **№ 12 м. Дніпра** провели круглий стіл «Деякі аспекти технології визначення індивідуальної освітньої траєкторії» (2.03.2016).

Учасники експерименту **Криворізької педагогічної гімназії** провели презентацію творчої лабораторії «Проектування індивідуальної освітньої траєкторії учня в умовах профільного навчання. Психолого-педагогічний супровід профільного навчання» (23.02.2016). Творча група представила системну роботу із супроводу профільного навчання; окреслено основні етапи реалізації профільності у середній ланці гімназії, проектування подальшого освітнього шляху. Педагоги були ознайомлені з результатами анкетування учнів 7-х та 9-х класів, з метою з'ясування інтересів щодо їх майбутніх професій, а також дізналися про обізнаність учнів щодо сучасного ринку праці; міську науково-практичну конференцію «Дослідження та аналіз системи ціннісних орієнтацій учнів на засадах тьюторства у нових соціально-економічних реаліях України» (21.03.2016); брифінг «Тьюторство у фаховій підготовці практичного психолога, соціального педагога: питання і відповіді» (спільно з викладачами психолого-педагогічного факультету Криворізького державного педагогічного університету) (29.04.2016). У брифінгу взяли участь викладачі Криворізького державного педагогічного університету, керівники

районних методичних об'єднань практичних психологів, соціальних педагогів, старшокласники навчальних закладів міста.

У Криворізькому гуманітарно-технічному ліцеї № 129 систематично проводилася науково-методична робота з підготовки педагогів до реалізації завдань дослідно-експериментальної діяльності за такими напрямками:

вивчення педагогічним колективом науково-методичної літератури з проблеми дослідження;

розгляд питань з теми дослідно-експериментальної роботи на засіданнях Корпоративного університету;

проведення тематичних занять на засіданні батьківського клубу «Родинне коло»;

самоосвітня діяльність педагогів ліцею.

Відповідно до завдань дослідно-експериментальної роботи розроблено план засідань Корпоративного університету та план засідань батьківського клубу «Родинне коло».

З метою практичної та теоретичної підготовки до дослідно-експериментальної діяльності всіх учасників навчально-виховного процесу проведено засідання Корпоративного університету:

наукова лекція «Застосування тьюторських технологій для комплексного супроводу розвитку учнів» (Погрібна Н. С.);

психолого-педагогічний семінар «Удосконалення системи виявлення й розвитку індивідуальних здібностей учнів через застосування тьюторських технологій» (Терлецька Т. Є.);

науково-практичний семінар «Застосування тьюторської технології в освітньому просторі Криворізького гуманітарно-технічного ліцею № 129» (Волочаєва О.М., Гречук А.М.);

педагогічна дискусія «Вектори педагогічного щастя».

Для ознайомлення з програмою експерименту батьків, учнів та представників громадськості була підготовлена з використанням тьюторської

технології та проведена низка заходів, які популяризують ідею співпраці школи, батьків та громади міста:

тренінг з адміністрацією ліцею «Шляхи оновлення педагогічної практики в сучасному закладі освіти»;

круглий стіл з учнями 9–11 класів «Цінності світу та світ цінностей старшокласників»;

лекція для батьків «Усвідомлене батьківство як умова повноцінного розвитку дитини»;

ділова гра для педагогів та батьків ліцею «Сучасна школа та сучасна родина – шляхи взаємодії».

З метою створення особливої атмосфери співпраці було започатковано проведення «Осінніх педагогічних сезонів», до участі залучалися українські діячі культури та мистецтв. Аналіз проведених заходів здійснювався за тьюторською технологією. Результатом проекту «Осінні педагогічні сезони» організатори бачать створення практики відкритого педагогічного спілкування вчителів, батьків і представників громадськості як новітнього прикладу кращих педагогічних практик та інноваційного ресурсу сучасної освітньої системи.

Для підвищення професійної майстерності та розповсюдження досвіду з теми дослідно-експериментальної роботи представники ліцею взяли участь у сесії Відкритого університету Всеукраїнської тьюторської асоціації, під час якої провели майстер-клас «Застосування елементів тьюторських практик в умовах збагаченого освітнього середовища» (з досвіду роботи Криворізького гуманітарно-технічного ліцею № 129).

Сьогодення визначає особливі вимоги до якості підготовки випускника навчального закладу, його конкурентоздатності, що зумовлює підвищення соціального значення освіти. Педагогічні колективи експериментальних навчальних закладів проводять систематичну роботу з пошуку, відбору та створення умов для реалізації нових форм, систем, технологій, методів і форм освітньої діяльності. З метою забезпечення виведення освітньої діяльності за межі навчального закладу з 2016 року на базі Криворізького гуманітарно-

технічного ліцею № 129 стартувала авторська школа програмування та інформаційних технологій, в якій взяли участь 44 учня. Особлива увага приділяється в ліцеї дослідницькій роботі учнів, участі ліцеїстів в інтелектуальних обласних та Всеукраїнських конкурсах, акціях, творчих проектах.

Одним із головних завдань, що досліджують педагогічні колективи, є моделювання динамічного природовідповідного збагаченого освітнього середовища, основною метою якого є створення умов для виявлення та розвитку дитячої обдарованості, здатної запропонувати учням умови для постійного розвитку, самовдосконалення, самореалізації шляхом занурення їх у поле психологічного комфорту. Тому в межах проходження літньої практики, з метою підвищення рівня знань учнів з предметів природничо-математичного та гуманітарного циклів, заохочення ліцеїстів до участі у дослідницькій та науковій діяльності для 15 учнів 8-го та 10-го класів ліцею було організовано Літню профільну школу «Карпати 2016». Досвід Літньої профільної школи є спробою апробації моделі тьюторського супроводу в умовах навчального закладу.

На думку авторитетного фахівця з тьюторства Ковальнової Т. М., тьютор – це особливий педагог, який працює за принципом індивідуалізації та супроводжує побудову індивідуальної освітньої програми; у свою чергу, тьюторська компетентність – це компетентність сучасного вчителя, яка дозволяє йому супроводжувати індивідуальні освітні програми. Нами розроблено компетенції, якими мають володіти педагоги, куратори, члени адміністрації для здійснення тьюторського супроводу учня. Така робота є початковим етапом розроблення механізму організаційно-діагностичного супроводу тьюторської практики в ліцеї, що заплановано на II етап експерименту.

Під час першого року експерименту керівниками дослідження була організована просвітницька та інформаційна робота серед освітян та батьків України:

упродовж навчального року двічі на місяць на базі Київського Будинку вчителя проводилися тьютораути для вчителів та батьків з питань

упровадження тьюторської технології в навчальних закладах та розвитку сімейної освіти;

здійснювалося шефство та тьюторський супровід трьох сімейних шкіл у м. Києві: Центр альтернативної освіти Freeschool, Сімейний центр освіти «Кітерра», Центр розвитку «Ухтишка»;

взято участь у розробленні нормативних документів Міністерства освіти і науки України щодо питань упровадження тьюторства в системі освіти України;

проведено ряд зустрічей та семінарів для адміністрації, вчителів і батьків Васильківського району Київської області;

започатковано проект «Київ як освітній ресурс» з метою створення тьюторської ресурсної карти міста.

Для ефективного виконання II (концептуально-діагностичного) етапу дослідно-експериментальної роботи передбачається:

розробити концептуальну модель реалізації принципу індивідуалізації в освіті;

провести діагностику учасників навчально-виховного процесу з метою виявлення їхніх індивідуальних особливостей та можливостей як суб'єктів власної діяльності та їхньої готовності до виконання дослідно-експериментальної роботи;

розробити механізм організаційно-діагностичного супроводу та інструментарію для відстеження результатів педагогічного експерименту;

розробити механізм оцінювання на всіх етапах експерименту;

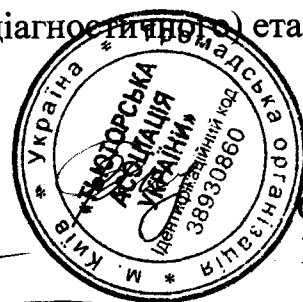
підбиття підсумків II (концептуально-діагностичного) етапу дослідження.

Наукові керівники

Координатор

Г. Г. Г.

Л. М. Павлова

С. В. Ветров
Н. С. Погрібна

Л. М. Павлова

Л. М. Павлова

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і
науки України

02.02.18 № 163

Програма

II (концептуально-діагностичного) етапу дослідно-експериментальної роботи за темою
«Тьюторська технологія як засіб реалізації принципу індивідуалізації в освіті»
на базі загальноосвітніх навчальних закладів України
на вересень 2016 р. – серпень 2017 р.

№ п/ п	Зміст роботи	Термін виконання	Очікувані результати	Відповідальний
II Концептуально-діагностичний етап (вересень 2016 р. – серпень 2017 р.).				
1.	Розробка концептуальної моделі освітньої програми, яка спрямована на постійний розвиток дитини на основі теорії та тьюторської практики.	Вересень- жовтень 2016 р.	Концептуальна модель освітньої програми постійного розвитку дитини.	С. В. Ветров Н.Г.Погрібна
2.	Розробка механізму організаційно-діагностичного супроводу та інструментарію	Листопад-	Механізм організаційно-діагностичного супроводу та	С. В. Ветров

	для відстеження результатів педагогічного експерименту.	грудень 2016 р.	інструментарію для відстеження результатів педагогічного експерименту.	Н.Г.Погрібна
3.	Розробка механізму оцінювання на всіх етапах експерименту.	Січень- березень 2017 р.	Механізм оцінювання на всіх етапах експерименту.	С. В. Ветров Н.Г.Погрібна
4.	Проведення всеукраїнського форуму сімейної освіти.	Квітень 2017 р.	Всеукраїнський форум сімейної освіти (Харків).	С. В. Ветров Н. С.Погрібна
5.	Реєстрація та початок виходу щомісячного електронного журналу «Відкрита освіта».	Вересень 2016 р.	Щомісячний електронний журнал «Відкрита освіта».	С. В. Ветров
6.	Початок діяльності відкритої дослідницької тьюторської програми для дітей «Міжнародна шкільна аспірантура».	Жовтень 2016 р.	Осіння сесія «Міжнародної шкільної аспірантури».	С. В. Ветров Н.Г.Погрібна
7.	Видання навчального посібника з тьюторства для системи курсової підготовки.	Листопад 2016 р.	Навчальний посібник з тьюторства для системи курсової підготовки.	С. В. Ветров
8.	Розробка та початок діяльності ресурсного центру для системи сімейної освіти.	Січень 2017 р.	Електронний ресурсний центр для системи сімейної освіти.	С. В. Ветров

9.	Проведення на базі Авторської школи М. Гузика міжнародної літньої школи «Чорноморський університет тьюторства».	Червень 2017 р.	Міжнародна літня школа «Чорноморський університет тьюторства».	С. В. Ветров Н.Г.Погрібна
10.	Підбиття підсумків II (концептуально-діагностичного) етапу.	Травень-серпень 2017 р.	Звіт.	С. В. Ветров

Наукові керівники:

Координатор

С. В. Ветров

Н. С. Погрібна

Л. М. Павлова